

[Helge Madsen.]

med megen interesse. Han kom i disse ind på tanken om at begynde fra det små. Jeg er også glad for den højtærede ministers udtalelser om, at Kennans tanker fortjener opmærksomhed og overvejelse som konstruktivt bidrag til drøftelsen af vejene og mulighederne for at gøre fremskridt i fredens sag.

Jeg er kommet til den tro, at de store mål skal nås ad de små veje. Jeg er derfor ikke så sikker på, at møder på højeste plan eller næsthøjeste plan er det, man skal begynde med. Der er noget om, at de åbne mikrofoner, fjernsynskameraerne, blitzlysene og de parate fjernskrivere kalder på den store gestus, kalder på den skarpe, principielle standpunkttagen, og at denne vej derfor er uegnet til opnåelse af forhandlingsresultater; og det er jo forhandlingsresultater, som er nødvendige for den hele verden. Det var beslægtede tanker, som den højtærede statsminister var inde på i sin udtalelse om, at FN's indsats ikke blot bør vurderes ud fra resultaterne i de store politiske spørgsmål, hvor ideologierne og medlemslandenes væsentlige interesser kolliderer. På dette sted fremhævede statsministeren netop resultaterne på de mindre ømtålige områder: at man skal begynde i det små på et lavere plan og med de små spørgsmål, hvorved man måske kan nå resultater.

Nedrustningsbestræbelserne har i dag været nævnt af flere af ordførerne. Vi kan vel herom sige, at de ikke har været nogen succes, men er grunden ikke den, at man ved disse netop er gået den modsatte vej, at man er begyndt på det høje plan med de store, vanskelige spørgsmål? Er det ikke, fordi man er begyndt forkert, fordi det, der må skabes, inden man kan vente resultater af en nedrustningsbestræbelse, er forudsætningerne, og disse er bl. a. netop den tillid, jeg talte om, den, som skal bygges op ad de små veje.

Nu kan man selvfølgelig spørge, hvad der skal forstås ved „de små veje“. Statsministeren nævnte i sin tale spørgsmålet om en ikke-angrebspagt imellem øst og vest. Skal det nu gøres til et lille spørgsmål? Ja, hvis vi ser på realiteterne, så er der ikke megen realitet i en ikke-angrebspagt. Vi har jo erfaringer i den retning; men

ville det ikke af befolkningen blive opfattet, som om der dog her var nået et resultat?

Hvis man til det kunne føje en paragraf med et løfte om at gå videre, så snart der var mulighed derfor, var der her lagt det første bræt over kløften, den første begyndelse til den bro imellem øst og vest, som statsministeren også talte om.

Derefter omtalte statsministeren NATO-forhandlingerne, og det er jo her, de vilkår bestemmes, som vort forsvar og vor udenrigspolitik må virke under. Jeg vil i denne forbindelse atter nævne professor Kennan, der i et af sine foredrag advarede imod at forlade sig for stærkt på den traditionelle opstilling af forsvarsstyrken. Han fremhævede betydningen af et allestedsnærværende beredskab i lighed med vort hjemmeværn. Det er jo tanker, som ligger meget nær dem, retsforbundet for nu seks år siden bad regeringen lægge til grund for udarbejdelsen af en hærordning. Det er spredningstanken, som nu også føres frem fra anden side, men forudsætningen for, at sådanne styrker kan arbejde også under en eventuel besættelse, er, at de har befolkningens støtte, og derfor er spørgsmålet om folkets ideologi så vigtigt.

Vi vil gerne være med til fortsat at oprettholde FN-styrken i mellemøsten og tilsiger vor støtte til ministerens udtalelser om, at den skal bevares dernede i længere tid. Statsministeren omtalte her de gode erfaringer, der er gjort i forbindelse med dette begrænsede eksperiment. Det er også en af de små veje, som jeg tror i sig bærer kimen — og lad os håbe, at den må trives — til en løsning fremover af hele dette store militære spørgsmål, således at der ud af denne spøde begyndelse, hvor Danmark, hvor Norden var først, kunne vokse en fremtidig, politimæssig ordning. Vi har hørt om den anerkendelse, vore soldater dernede har opnået, og vi tror, det står i forbindelse med, at den danske FN-styrke, som kom derned, blev udvalgt efter frivillighedsprincippet, et andet hovedprincip, som retsforbundet fremhæver i militære spørgsmål; denne frivillighed betyder måske mere end antallet.

Den højtærede statsminister kom under omtalen af NATO ind på pagtens § 2: det økonomiske samarbejde mellem medlemsstaterne og den frie verden i øvrigt. Det